

تفاوت نگاهِ صدرایی با عرفا، در تشکیکی‌دیدنِ «وجود» و در «وحدتِ شخصیهِ» وجود است

شماره پرسش: ۱۹۷۳۸

تاریخ ارسال پرسش: ۱۳۹۶/۴/۱۲ ۰۳:۴۳:۲۳

متن پرسش

۳. نوع وجود کثرات از دیدگاه فلاسفه صدرایی و عرفا با عرض سلام و تشکر فراوان آیا این برداشت بنده در خصوص وجود (نه ماهیت) کثرات از دیدگاه صدرائیان و عرفا درست است؟ از نظر پیروان حکمت متعالیه وجود کثرات یک وجود ظلی، تبعی، اعتباری،... است. یعنی در هر حال برای هر شیء وجودی هرچند ظلی قائلند و اصل وجود را خدا می دانند. ولی عرفا برای کثرات هیچ وجودی قائل نیستند و آنها را ماهیت محض می دانند (وجود فقط خداست و تنها مصداق موجود خداست. یعنی همان وحدت شخصیهِ). عرفا ماهیات را حدود وجود و مظاهر وجود می دانند. نه خود وجود (حتی ظلی) به هر حال تفاوت این دو دیدگاه در این است که یکی کثرات را فقط ماهیت می داند و دیگری علاوه بر ماهیت، وجودی اعتباری نیز برای آن قائل است. آیا این برداشت درست است؟ به طور خلاصه آیا عرفا کثرات را ماهیت محض می دانند یا وجودی ظلی (یا تبعی یا اعتباری) نیز برای آنها قائلند؟ - پیشاپیش از پاسخ شما سپاسگزارم.

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: تفاوت نگاهِ صدرایی با عرفا، در تشکیکی‌دیدنِ «وجود» و در «وحدتِ شخصیهِ» وجود است. زیرا در تشکیکی‌دانستنِ وجود، همه‌ی مخلوقات بهره‌ای از وجود دارند، ولی در وحدتِ شخصیهِ، خداوند است که همه‌ی عالم را پر کرده است و مخلوقات، مظاهرِ انوارِ اسماء او هستند. موفق باشید